

Asia: VN/20721/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon pidentämistä koskevasta muutoksesta? (TTL 5 luku)

Työssäoloehdon pidentäminen 26 viikosta 12 kuukauteen saattaa kannustaa lyhyemmässä työsuhteessa olleita henkilöitä hakeutumaan seuraavaan työsuhteeseen aktiivisemmin saadakseen työssäoloedon täyteen. Ansiosidonnaisen ja peruspäiväraha sekä työmarkkinatuen välinen ero kuitenkin eriarvoistaa ihmisiä todella paljon. Lakiuudistuksilla pitäisi pyrkiä ennemminkin siihen, että työttömyysturva olisi samansuuruinen riippumatta siitä onko hän työttömyyskassan vai Kelan asiakas. Työssäoloehdon pidentäminen kasvattaa työmarkkinatuen, toimeentulotuen ja asumistuen menoja. Ansiosidonnaisen työttömyysetuuden saajan ostovoimaa tarvitaan kasvattamaan yritysten kannattavuutta.

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon kertymistä koskevista muutoksista? (TTL 5 luku ja asetusmuutokset)

-

Lausuttavaa ansiopäivärahan perusteena olevan palkan määrittelystä? (TTL 6 luku ja asetusmuutokset)

-

Lausuttavaa TTL 5 ja 6 luvun muutosten vaikutuksesta työttömyysetuuden maksamisen työvoimapolitiisiin edellytyksiin? (TTL 2 ja 2 a luku sekä 14 luvun 1 c §)

-

Lausuttavaa työttömyysetuuden sovittelun suojaosasta luopumisesta? (TTL 4 luku)

Suojaosan poistamisesta tulee luopua.

Työmarkkinat ovat muuttuneet niin, että tarjolla on paljon vaihtelevan työajan työsopimuksia. Työtä saattaa siis on vain muutama tunti viikossa tai kuukaudessa. Sovittelun päivärahan suojaosa kannusti ihmisiä ottamaan vastaan myös lyhyitä työsopimuksia ja satunnaisia työpäiviä. Suojaosan

poistaminen lisää ensisestään työnantajien rekrytointivaikeuksia tehtäviin joissa tarvitaan satunnaisesti tilapäistä työvoimaa. Suojaosan poistaminen saattaa lisätä myös harmaata taloutta.

Lausuttavaa lapsikorotusten poistamisesta? (TTL 6 ja 7 luku)

Lapsikorotusten poistamisesta tulee luopua.

Lapsikorotusten poistaminen lisää vastaavalla määrällä toimeentulotuen ja asumistuen ainakin työmarkkinatuen ja peruspäivärahan saajien osalta. Muutosten tavoitteena on yhdenvertaistaa sosiaalietuuksia. Esim. sairauspäiväraha maksetaan 6 päivältä viikossa kun taas työmarkkinatukea saa viideltä päivältä viikossa.

Lausuttavaa omavastuuajan pidentämisestä? (TTL 5 ja 7 luku)

-

Lausuttavaa esityksen taloudellisista ja kansalaisvaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

-

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset viranomaisiin ja yrityksiin)? TE-hallinnon henkilöstöä edustavaa tahoa pyydetään arvioimaan vaikutuksia TE-hallinnon henkilöstöön ja sen tehtäviin, erityisesti TTL 14 luku 1 c §:n osalta.

-

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

-

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

-

Muuta lausuttavaa esityksestä?

Kun Suomi on ajautumassa taantumaan ja työllisyysasteen arvioidaan laskevan. Lomautusten ja irtisanomisten todennäköisesti kasvaa. Lakiuudistusten ajankohta on väärä.

Työttömyysturvalakiin suunnitelluista muutoksista ei käy ilmi miten sosiaaliturvan järjestelmä muuttuisi yksinkertaisemmaksi, vaikka se on yhtenä tavoitteena. Tällä hetkellä TE-hallinnon (TE-toimisto ja työllisyyden kuntakokeilut) virkailojoiden työajasta menee suurin osa työttömyysturvasioiden selvittelyyn. Uuden asiakaspalvelumallin valvontaan. Työttömyysturvalaki on yksinkertaistamisen sijasta muuttunut vuosien saatossa muutosten myötä entistä monimukaisemmaksi ja soveltaminen asiakastyössä on osin todella haasteellista. Uusi asiakaspalvelumalli työnhakuvelvoitteineen lisäsi entisestään valvonta- ja kirjaamistehtäviä TE-asiiantuntijoille, joiden työaika kaiken järjen mukaan pitäisi käyttää työnvälitykseen ja asiakkaiden ohjaamiseen erilaisiin osaamisen kehittämisen ratkaisuihin. TE-hallinto rekrytoi lisää henkilökuntaa ja organisoi uudelleen toimintoja, jotta em. tehtävistä selvittäisiin. Lakeja tulisi siis todella yksinkertaistaa ja uudesta asiakaspalvelumallista luopua, siten että asiakaspalveluprosessi etenisi asiakkaan palvelutarpeen mukaan. TE-asiiantuntijoiden tulisi palata tekemään velvoittavia työtarjouksia avoimiin työpaikkoihin ja työstä kieltäytymisestä sanktioitaisiin asianmukaisesti. TE-

asiantuntijoiden työpanos pitäisi kaikin keinoin palauttaa perustehtävään: työnhakijoille työtä ja työntajille työvoimaa.

Tamminen Anna-Marja
Saarijärven kaupunki - Työllisyyspäällikkö; työllisyyspalvelut ja työllisyyden
kuntakokeilu.